

DUCH SVÄTÝ – ZÁSTANCA, TEŠITEĽ, DUCH PRAVDY (6. veľkonočná nedeľa)

Ježiš povedal svojim učeníkom: „Ak ma milujete, budete zachovávať moje prikázania. A ja poprosím Otca a on vám dá iného Tešiteľa, aby zostal s vami naveky – Ducha pravdy, ktorého svet nemôže prijať, lebo ho nevidí, ani nepozná. Vy ho poznáte, veď ostáva u vás a bude vo vás. Nenechám vás ako siroty, prídem k vám. Ešte chvíľku a svet ma už neuvidí, ale vy ma uvidíte, lebo ja žijem a aj vy budete žiť. V ten deň spoznáte, že ja som v svojom Otcovi, vy vo mne a ja vo vás. Kto má moje prikázania a zachováva ich, ten ma miluje. A kto miluje mňa, toho bude milovať môj Otec; aj ja ho budem milovať a zjavím mu seba samého.“ (Jn 14, 15-21)

Bibliisti sa zhodujú v tom, že nejde o doslovný záznam Ježišových slov, ktoré by odznali pri Poslednej večeri. To však neznamená, že nie sú skutočným Božím zjavením. Ján z Ježišovho učenia vyberá predovšetkým tie myšlienky, ktoré majú jeho súčasníkom pomôcť žiť v dobe prvých bludov a odpadu od Cirkvi. Preto upriamuje ich pozornosť na Ducha Svätého, aby on pomohol správne chápať Ježišovo učenie.

Ján označuje Ducha Svätého gréckym slovom *Parakletos*. Toto pomenovanie je odvodené z dvoch gréckych slov: *para* – k, ku, pri a *kaleo* – zavolať. *Parakletos* je teda ten, ktorý je *zavolaný byť pri, stáť po boku*. Slovenčina slovo *Parakletos* prekladá ako *Tešiteľ*. Aj my lepšie rozumieme tomuto prekladu, ktorý je v kresťanskej tradícii oveľa lepšie zakorenený ako druhý preklad *Advokát, Obhajca, Zástanca*. Tento je však jazykovo presnejší a aj omnoho lepšie ako významu *Tešiteľ* mu rozumeli prvé generácie kresťanov, ktoré už zažívali prenasledovanie zo strany rímskej štátnej moci. Raná Cirkev bola zložená predovšetkým z ľudí nižšieho postavenia s nižším vzdelaním, preto obžalovanie pred autoritami a súdmi v nich vyvolávalo strach. Takže uistenie, že Duch Svätý, *Obhajca*, im pomôže, bolo pre nich veľkou útechou. Toto povzbudenie nachádzame v trochu pozmenenej podobe aj v synoptických evanjeliách: „*Nestarajte sa vopred, čo máte povedať, ale hovorte, čo vám bude dané v tú hodinu. Nie vy budete hovoriť, ale Duch Svätý.*“ (Mk 13, 11)

Ján nazýva Ducha Svätého aj *Duchom Pravdy*. Pravda je náročná a niekedy až nemilosrdná. Ale Ježiš ani nesľubuje, že nám dá Ducha nadšenia a radosti. Duch *Tešiteľ*, Duch *Zástanca* nám má pomôcť žiť jednotu ortodoxie a ortopraxe – teda súlad medzi tým, akú vieru vyznávam a tým, ako podľa nej žijem.